

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE FAKULTA  
TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

ZÁVĚREČNÉ PRÁCE LICENCE B  
**Odpovědnost trenéra vodního slalomu**

Mgr. Šárka Purgerová

## Obsah

Úvod .....	3
Občanskoprávní odpovědnost.....	5
Pracovněprávní odpovědnost .....	7
Trestní odpovědnost .....	8
Lékařské prohlídky.....	10
Povinnosti osob pohybujících se na vodní cestě stanovené zákonem.....	12
Pravidla sekce kanoistiky na divokých vodách .....	17
Pojištění odpovědnosti trenérů uzavřené mezi ČOV a společností Kooperativa, a.s.....	17
Závěr .....	18

## Úvod

Vzhledem ke zvyšujícím se nárokům na funkci trenéra a rostoucímu počtu právních norem zasahujících do všech sfér lidského života jsem se rozhodla zmapovat právní prostředí, ve kterém se trenér vodního slalomu a jeho svěřenci pohybují. Cílem této práce je poskytnout jakýsi návod, jak se v dané právní problematice orientovat. Trenér odpovídá za své svěřence, odpovídá za řádný průběh tréninku, obzvláště trenér mládeže podstupuje vysoké riziko vzniku sportovních úrazů u svých svěřenců. U začínající mládeže je nutné odhadnout, jaké jsou její schopnosti a dovednosti. Pokud dojde ke vzniku újmy v souvislosti se sportovní činností, vyvstává otázka, kdo je povinen k její náhradě. Život přináší nepřeberné množství konkrétních situací, řešení některých z nich končí až u soudu. Pojem odpovědnost je odvozen od slovesa odpovídat, lze rozlišit retrospektivní a prospektivní (zpětná a dopředná).

Pokud kdokoliv, tedy i trenér, porušením povinnosti způsobí újmu, je povinen tuto újmu nahradit. Zda existuje někdo, komu lze přičítat zavinění nebo zda došlo k újmě vinou náhody. Za jakých okolností by mohla vzniknout trenérovi povinnost k náhradě újmy, popř. jak se této povinnosti zprostit, se chci zabývat ve své práci.

Speciální právní úprava ohledně odpovědnosti při provozování sportovních aktivit v českém právním řádu není. Jediným zákonem hovořícím o sportu je zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, v platném znění, kterýžto vymezuje postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti a stanoví úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost územních samosprávných celků při podpoře sportu. Tedy upravuje především institucionální vymezení sportu.

Při vyvození odpovědnosti trenéra musíme vycházet z obecné právní úpravy obsažené v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, v platném znění, (dále je NOZ, jako Nový občanský zákoník nahrazující s účinností od 1.1.2014 zákon č. 40/1964 Sb.), který je základním předpisem upravujícím soukromé právo.

Trenér činnost vykonává v rámci svého sportovního oddílu či klubu (dále jen oddíl) a ve většině případů bude za způsobenou škodu odpovídat klub (§167 NOZ). Pro tento případ Česká Unie Sportu (dále jen ČUS) na svých stránkách odkazuje na uzavřenou rámcovou pojistnou smlouvu pro pojištění majetku a odpovědnosti za újmu (<https://www.renomia.cz/renomia-pojisteni/pojisteni-majetku-a-odpovednosti>). Ve svém Zpravodaji ČUS č. 4/2016 Jan Boháč, generální sekretář ČUS, doporučuje sportovním

klubům a tělovýchovným jednotám uzavřít pojistnou smlouvu pro pojištění majetku a odpovědnosti za újmu, neboť právnické osoby tohoto druhu obvykle nedisponují takovým jměním, aby uspokojení poškozeného zvláště v případech újmy na zdraví nebylo pro klub likvidačním. Oddíl je právnickou osobou a má právní formu spolku v souladu s ustanoveními §§ 214- 302 NOZ. Spolky nejsou zakládány za účelem dosahování zisku a hlavní činností nemůže být podnikání ani jiná výdělečná činnost. Hlavní činností spolku je společný zájem, pro který byl spolek založen. Dle stanov ČSK je hlavní činností klubů v něm sdružených „provozování a podpora kanoistiky a vodní turistiky“. Na trenérovi, který škodu zavinil, se oddíl může domáhat tzv. regresního nároku, bude se však jednat o případy, kdy překročil trenér svou pravomoc, např. nedostačující dozor trénovaných dětí. Existuje nepsané pravidlo, že počet trénovaných dětí na vodě v jedné tréninkové skupině bývá 4-5lodí. Pokud by svěřenců bylo více, někdo se zranil a oddíl by byl povinen k náhradě újmy, mohl by požadovat to, co nahradil. Neboť kdo je povinen k náhradě škody způsobené jinou osobou, má proti ní postih. (§2917 NOZ)

Trenérskou činnost jako placenou službu lze poskytovat jako živnost v souladu se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, v platném znění (dále jen ŽZ), nebo v pracovněprávním vztahu v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., Zákoník práce, v platném znění (dále jen ZP). Dále bývá zvykem, že trenérskou činnost vykonává člen oddílu na základě dohody bez nároku na honorář jako dobrovolnickou činnost.

Při výkonu činnosti v souladu s ŽZ je vyžadována určitá kvalifikace – licence B a bez této trenér nezíská oprávnění k výkonu, neboť se jedná o živnost vázanou, tedy vázanou na určitou kvalifikaci. Při výběru zaměstnance nebo dobrovolníka je na oddílu, jakou kvalifikaci bude požadovat. Pokud však nebude dostatečně obezřetný při výběru, může být povolán k odpovědnosti statutární orgán, který prováděl výběr. Dle vyjádření legislativně-právního odboru ČUS by mělo být dostačující, pokud bude mít svazové školení licence C.

Pro případ, kdy je trenér povinen k náhradě škody, existuje pojistná smlouva o odpovědnosti trenérů a cvičitelů uzavřená mezi ČOV a společností Kooperativa, a.s. pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group (viz níže).

## Občanskoprávní odpovědnost

Obecným předpisem upravujícím povinnost k náhradě újmy je NOZ, náhradu majetková a nemajetkové újmy upravuje část čtvrtá, hlava III Závazky z deliktů, díl 1 Náhrada majetkové a nemajetkové újmy (§ 2894 až 2971). Právní odpovědnost je zvláštní druh právního vztahu, který vzniká v důsledku porušení primární právní povinnosti, kdy vzniká nová povinnost k náhradě újmy, a to jak újmy na jmění (škody), tak újmy nemajetkové. Funkcí občanskoprávní odpovědnosti je především aby se předešlo vzniku újmy, a pokud již vznikla újma, tak aby byla nahrazena tím, kdo za ní odpovídá (satisfakce, reparační....)

V obecných ustanoveních NOZ se objevují základní zásady soukromého práva, a to mimo jiné předpoklad, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat (§4 NOZ). Každý člověk odpovídá za své jednání, je-li s to posoudit je a ovládnout, a to i tehdy přivede-li-se vlastní vinou do stavu, v němž by jinak odpovědný nebyl. (§24 NOZ)

NOZ stanoví, že povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody). Dále NOZ používá pojmu škoda, přičemž povinnost nahradit nemajetkovou újmu (poskytnutím zadostiučinění) se posoudí obdobně jako povinnost nahradit škodu.

Ke vzniku povinnosti nahradit škodu dochází při splnění určitých požadavků, a to

- 1) porušení právní povinnosti, nebo-li je vyžadována protiprávnost
- 2) vznik újmy
- 3) existence příčinné souvislosti mezi vznikem újmy a porušením právní povinnosti
- 4) obvykle je nutná určitá forma zavinění – úmysl (přímý, nepřímý) nebo nedbalost (vědomá, nevědomá).

Okolnostmi, které vylučují protiprávnost jednání, jsou nutná obrana a krajní nouze – Kdo odvrací od sebe nebo od jiného bezprostředně hrozící nebo trávající protiprávní útok a způsobí přitom útočníkovi újmu, není povinen k její náhradě. To neplatí, je-li zjevné, že napadenému hrozí vzhledem k jeho poměrům újma jen nepatrná nebo obrana je zcela zjevně nepřiměřená, zejména vzhledem k závažnosti újmy útočníka způsobené odvracením útoku. (§2905 NOZ). Kdo odvrací od sebe nebo od jiného přímo hrozící nebezpečí újmy, není povinen k náhradě újmy tím způsobené, nebylo-li za daných okolností možné odvrátit nebezpečí jinak nebo nezpůsobí-li následek zjevně stejně závažný nebo ještě závažnější než újma, která hrozila,

ledaže by majetek i bez jednání v nouzi podlehl zkáze. To neplatí, vyvolal-li nebezpečí vlastní vinou sám jednající. (§2906 NOZ).

Na první místo staví platná právní úprava porušení povinnosti úmyslným porušením dobrých mravů. Jak uvádí důvodová zpráva k NOZ, dobré mravy tvoří základ celého soukromého práva a soukromé právo z nich vyvěrá jako celek. V tomto případě je vyžadován úmysl, jako forma zavinění.

Škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil (§2910 NOZ). U porušení povinnosti dané zákonem se nedbalost presumuje (§2911 NOZ). Aby se vyvinil (exkulpoval), musí prokázat, že škodu ani z nedbalosti nezavinil. Absolutní práva jsou taková práva, která působí „erga omnes“, tedy proti všem, například vlastnické právo, kterému odpovídá povinnost ostatních nerušit výkon tohoto práva. Nejedná-li škůdce, jak lze od osoby průměrných vlastností v soukromém styku důvodně očekávat, má se za to, že jedná nedbale (§2912 NOZ).

Konkrétně v případě trenérské činnosti je však nutné zdůraznit, že trenér by měl splňovat určité kvalifikační předpoklady. Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži (§5 NOZ).

Jednou ze zákonných povinností je takzvaná obecná prevenční povinnost obsažená již v předchozím občanském zákoníku. NOZ upravuje obecnou prevenční povinnost, a to takto: „Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.“ (§2900 NOZ) Oproti předchozí úpravě však došlo k jistým úpravám. Zákonná prevenční povinnost dopadá pouze na povinnost k náhradě škody způsobené konáním, nikoliv opomenutím. Použit je zde termín „neodůvodněná újma“, tedy zdůrazňuje se, že výkon oprávnění jedné osoby ještě nezakládá nárok na náhradu škody, pak musí být váženy okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života. Dále ustanovení vyjmenovává, které zájmy chrání, a to svoboda, život, zdraví nebo vlastnictví jiného.

Výjimku z obecných ustanovení o náhradě škody tvoří porušení povinnosti ze smlouvy, kde se jakákoliv forma zavinění nevyžaduje a povinnosti k náhradě se škůdce zproští, prokáže-li, že mu ve splnění povinnosti ze smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná

nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na jeho vůli. Překážka vzniklá ze škůdcových osobních poměrů nebo vzniklá až v době, kdy byl škůdce s plněním smluvené povinnosti v prodlení, ani překážka, kterou byl škůdce podle smlouvy povinen překonat, ho však povinnosti k náhradě nezproští. (§2913 odst. 2 NOZ) – tzv. liberační důvod.

Poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit (§2913 NOZ). Někdy mohou být povinnosti ujednané ve smlouvě mezi oddílem a trenérem živnostníkem.

Kdo je povinen k náhradě škody způsobené jinou osobou, má proti ní postih. (§2917 NOZ)

Speciální úpravu náhrady škody způsobené zaměstnavateli zaměstnancem obsahuje ZP.

Platná právní úprava upřednostňuje náhradu škody navrácením v předešlý stav, až pokud to není možné, anebo požádá-li o to poškozený, hradí se škoda v penězích (§2951 NOZ).

### **Pracovněprávní odpovědnost**

Jak bylo v úvodu řečeno lze trenérskou činnost jako placenou službu vykonávat na základě živnostenského oprávnění nebo v rámci pracovněprávního vztahu v souladu se zákoníkem práce. ZP obsahuje speciální úpravu ohledně odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnancem. Je-li mezi oddílem a trenérem pracovněprávní vztah, a to buď přímo pracovní poměr (část druhá ZP), nebo uzavřena dohoda o práci konané mimo pracovní poměr (část třetí ZP), vztahuje se na ně ustanovení ZP část jedenáctá Náhrada majetkové a nemajetkové újmy. Dohodami o práci konané mimo pracovní poměr jsou dohoda o provedení práce (§75 ZP) a dohoda o pracovní činnosti (§76 ZP) a v souladu s §77 ZP se na ně v zásadě vztahuje úprava pro výkon práce v pracovním poměru.

ZP obsahuje vlastní prevenční ustanovení, když stanoví, že zaměstnanec je povinen počínat si tak, aby nedocházelo k majetkové újmě, nemajetkové újmě ani k bezdůvodnému obohacení. Hrozí-li škoda nebo nemajetková újma, je povinen na ni upozornit nadřízeného vedoucího zaměstnance. (§249 odst. 1 ZP) Zaměstnanec je povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (§250 odst. 1 ZP).

Důkazní břemeno nese oddíl jako zaměstnavatel, je zpravidla povinen prokázat zavinění zaměstnance (§250 odst. 3 ZP). Odlišná situace však nastává, pokud by se jednalo o trenéra

živnostníka, nikoliv zaměstnance, a došlo by současně k porušení povinnosti stanovené ve smlouvě uzavřené mezi trenérem a oddílem, důkazní břemeno by nesl trenér a ještě zde platí tzv. objektivní odpovědnost, viz srov. §2913 NOZ.

Zaměstnanec, který má povinnost nahradit škodu podle § 250 ZP, je povinen nahradit zaměstnavateli skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže neodčiní škodu uvedením v předešlý stav. Zákoník práce omezuje výši požadované náhrady škody způsobené z nedbalosti, která nesmí přesáhnout u jednotlivého zaměstnance částku rovnající se čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku před porušením povinnosti, kterým způsobil škodu. Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena úmyslně, v opilosti, nebo po zneužití jiných návykových látek (§257 odst. 2 ZP).

### **Trestní odpovědnost**

Od občanskoprávní povinnosti k náhradě škody je třeba odlišit odpovědnost za spáchání trestného činu. Základním hmotněprávním předpisem je zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění, (dále jen TZ). K vyvození trestní odpovědnosti je nutné naplnění skutkové podstaty trestného činu. Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti. (§13 TZ) Trestné činy se dělí na přečiny a zločiny.(§14 odst. 1 TZ) Přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let. (§14 odst. 2 TZ)

V případě trenérské činnosti asi nebudeme rozvádět teorii, že by snad některý trenér chtěl újmu způsobit úmyslně, proto přichází v úvahu tyto přečiny – usmrcení z nedbalosti podle § 143 TZ, těžké ublížení na zdraví z nedbalosti podle §147 TZ, ublížení na zdraví z nedbalosti podle §148 TZ a neposkytnutí pomoci podle §150 TZ.

Trestného činu neposkytnutí pomoci se dopustí ten, kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného.

Naplnění kvalifikované skutkové podstaty tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo pomoc neposkytne, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout. Zde



již není vyžadována podmínka, že nesmí ohrozit sebe nebo jiného a současně hrozí přísnější postih. Zde se bude jednat o držitele trenérského oprávnění a zaměstnance, nikoliv však o pouhého člena klubu, který děti dobrovolně trénuje.

Trestný čin usmrcení z nedbalosti spáchá ten, kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt, trestný čin těžké ublížení z nedbalosti spáchá ten, kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví. U obou těchto trestných činů, existují kvalifikované skutkové podstaty, neboli TZ vyjmenovává okolnosti při spáchání činu, které umožňují přísnější postih.

Např. pokud pachatel spáchá trestný čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo spáchá-li čin proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony.

Trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti spáchá ten, kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti. (§ 148 TZ)

Ublížením na zdraví se rozumí takový stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného a který vyžaduje lékařského ošetření. (§122 odst. 1 TZ) Těžkou újmou na zdraví se rozumí jen vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění. Za těchto podmínek je těžkou újmou na zdraví zmrzačení, ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, ochromení údu, ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí, poškození důležitého orgánu, zohydění, vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, mučivé útrapy, nebo delší dobu trvající porucha zdraví. (§122 odst. 2 TZ)

Zákonem č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění (dále jen ZTP), došlo k zavedení trestní odpovědnosti právnických osob.

Trestným činem spáchaným právnickou osobou je protiprávní čin spáchaný v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, jednal-li tak statutární orgán nebo člen statutárního orgánu, osoba ve vedoucím postavení v rámci právnické osoby, která u této právnické osoby vykonává řídicí nebo kontrolní činnost, nebo např. zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění pracovních úkolů, jestliže jí lze přičítat spáchání trestného činu uvedeného v §7 ZTP. Novelizací tohoto zákona účinné od 1.12.2016 se rozšířil počet trestných činů, za které je by mohla být právnická osoba volána k odpovědnosti. V § 7 ZTP je uveden taxativní výčet

trestných činů pro které nemůže být právnická osoba trestně odpovědná. Po novelizaci došlo k negativnímu výčtu trestných činů, oproti předchozí verzi, kde se jednalo o pozitivní výčet.

U některých právnických osob je odpovědnost za trestný čin vyloučena, a to Česká republika a územní samosprávné celky při výkonu veřejné moci (§ 6 ZTP). Oddíl je spolkem zapsaným ve spolkovém rejstříku, je tedy právnickou osobou a tak ji lze stíhat pro výše uvedené trestné činy.

Za trestné činy spáchané právnickou osobou lze uložit pouze tyto tresty: zrušení právnické osoby, propadnutí majetku, peněžitý trest, propadnutí věci, zákaz činnosti, zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákaz přijímání dotací a subvencí, uveřejnění rozsudku. (§15 ZTP)

### **Lékařské prohlídky**

K prevenci před vznikem sportovních úrazů slouží vyhláška č. 391/2013 Sb., o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu, v platném znění, (dále jen vyhláška 391/2013 Sb.) vydaná Ministerstvem zdravotnictví v dohodě s Ministerstvem školství podle § 95 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (dále jen ZSZS), k provedení § 52 písm. a), b) a c) tohoto zákona.

ZSZS upravuje kromě výše uvedených zmocňovacích ustanovení, kdo je oprávněn vydat lékařský posudek, rozlišuje zdravotní způsobilost k organizovanému a neorganizovanému sportu, výkonnostnímu sportu a přípravě, k vrcholovému sportu.

Lékařský posudek o zdravotní způsobilosti k organizovanému a neorganizovanému sportu a pohybové rekreaci určené širokým vrstvám obyvatelstva, přípravě na výkonnostní sport a výkonnostnímu sportu vydává registrující poskytovatel nebo poskytovatel v oboru tělovýchovné lékařství (§51 odst. 4 písm. b) ZSZS). Výkonnostním sportem se pro účely ZSZS rozumí sportovní činnost, jejímž hlavním cílem je pravidelná a systematická účast sportovce v organizovaných sportovních soutěžích.

Lékařský posudek o zdravotní způsobilosti k vrcholovému sportu vydává poskytovatel v oboru tělovýchovné lékařství (§51 odst. 4 písm. b) ZSZS). Vrcholovým sportem pro účely ZSZS se rozumí oblast sportu, která zahrnuje státní sportovní reprezentaci včetně přípravy

talentovaných sportovců k této reprezentaci, kterými jsou členové resortních sportovních center nebo sportovních center mládeže a obdobných zařízení pro přípravu těchto sportovců.

V případě lékařského posudku vydaného registrujícím poskytovatelem je posuzujícím lékařem lékař se specializovanou způsobilostí v oboru praktické lékařství pro děti a dorost nebo všeobecné praktické lékařství. V případě lékařského posudku vydaného poskytovatelem v oboru tělovýchovné lékařství je posuzujícím lékařem lékař se zvláštní odbornou způsobilostí v oboru tělovýchovné lékařství (§51 odst. 5 ZSZS).

Vyhláška 391/2013 Sb. upravuje postupy při zajišťování lékařských prohlídek, druhy, četnost a obsah lékařských prohlídek nezbytných pro zjištění zdravotního stavu posuzované osoby a posuzování zdravotní způsobilosti včetně rozsahu odborných vyšetření, seznam nemocí, stavů nebo vad, které vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost k vzdělávání nebo v průběhu vzdělávání, ke sportu, tělesné výchově nebo jiné činnosti, náležitosti lékařského posudku ve vztahu k posuzované činnosti.

Vyhláška 391/2013 Sb. rozlišuje vstupní, pravidelnou a mimořádnou lékařskou prohlídku. Obsahem každé lékařské prohlídky je rodinná anamnéza se zaměřením na výskyt náhlého úmrtí, sportovní anamnéza se zaměřením na provozovanou pohybovou aktivitu posuzované osoby a popis druhu, časové a fyzické náročnosti sportu, pro který je posuzována, rozbor údajů o dosavadním vývoji zdravotního stavu posuzované osoby a dosud prodělaných onemocněních a užívaných léčivých přípravcích s cíleným zaměřením zejména na výskyt nemocí, které mohou omezit nebo vyloučit zdravotní způsobilost posuzované osoby ke sportu nebo tělesné výchově, k nimž je posuzována, komplexní fyzikální vyšetření s důrazem na posouzení stavu a funkce orgánů a systémů posuzované osoby, které budou zatěžovány sportem nebo tělesnou výchovou, k nimž je posuzována, a rozbor údajů o vykonávaném sportu nebo tělesné výchově (§3 vyhl. 391/2013 Sb.).

Vstupní lékařská prohlídka se provádí za účelem zjištění nemocí, stavů nebo vad, které by vedly při výkonnostním sportu, vrcholovém sportu nebo sportu a tělesné výchově ve sportovních školách ke zhoršení zdravotního stavu posuzované osoby nebo v souvislosti s jejím zdravotním stavem k poškození zdraví jiných osob. (§4 odst.1 vyhl. 391/2013 Sb.)

Vstupní lékařská prohlídka se provádí před zaregistrováním posuzované osoby v organizaci, která zajišťuje přípravu výkonnostních sportovců, popřípadě organizuje sportovní soutěže, a dále se lékařská prohlídka provádí mimo jiné před zařazením posuzované osoby do státní sportovní reprezentace, do resortního sportovního centra, sportovního centra mládeže nebo

obdobného zařízení pro přípravu vrcholových sportovců (§4 odst. 1 písm. a) a b) vyhl. 391/2013 Sb.). Vstupní lékařská prohlídka vedle základního vyšetření obsahuje, jde-li o výkonnostního sportovce, zjištění základní antropometrie, standardní klidové elektrokardiografické vyšetření, laboratorní a jiná odborná vyšetření, pokud to vyžaduje zdravotní stav zjištěný základním vyšetřením nebo pokud je to nutné s ohledem na věk posuzované osoby nebo zdravotní náročnost sportu a předpokládanou intenzitu zatížení a objem tréninku.

Pravidelná lékařská prohlídka se provádí za účelem zjištění změn zdravotního stavu posuzované osoby, které by mohly vést při dalším provozování výkonnostního sportu nebo vrcholového sportu k poškození zdraví této osoby nebo k poškození zdraví jiných osob, popřípadě za účelem zjištění, zda sportovní zátěž nepřevyšuje adaptační možnosti organismu posuzované osoby. (§5 odst. 1 vyhl. 391/2013 Sb.)

Pravidelná lékařská prohlídka se provádí jednou za 12 měsíců, pokud jiný právní předpis upravující zdravotní způsobilost nestanoví jinak (§5 odst. 4 vyhl. 391/2013 Sb.).

Mimořádná lékařská prohlídka se provádí, pokud byla při pravidelné lékařské prohlídce zjištěna taková změna zdravotního stavu posuzované osoby, která předpokládá změnu zdravotní způsobilosti v době kratší, než je interval provedení další pravidelné prohlídky. Dále se mimořádná lékařská prohlídka provádí, došlo-li k závažné změně zdravotního stavu vrcholového sportovce, výkonnostního sportovce nebo nastala-li porucha vědomí, popřípadě bezvědomí vrcholového sportovce, výkonnostního sportovce. (§6 odst. 1 vyhl. 391/2013 Sb.)

### **Povinnosti osob pohybujících se na vodní cestě stanovené zákonem**

Trénink vodního slalomu, popř. sjezdu, probíhá zpravidla na vodních cestách, jako účastníci provozu na vodních cestách musí slalomáři dodržovat pravidla tohoto provozu. Základním předpisem upravujícím povinnosti osob pohybujících se na vodní cestě je zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, v platném znění (dále jen ZVP). Tento zákon v § 29 upravuje povinnosti účastníka plavebního provozu. Účastník plavebního provozu je povinen zachovávat přiměřenou opatrnost a chovat se tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a plynulosti plavebního provozu, lidského života nebo zdraví, ke vzniku škody na majetku a aby nezpůsobil nehodu v plavebním provozu nebo překážku na vodní cestě, znečištění vodní

cesty nebo jiné poškození životního prostředí. Účastník plavebního provozu je dále povinen řídit se plavebním značením umístěným na hladině, březích a na stavbách na vodní cestě a světelnými a zvukovými signály. Každý, kdo způsobil překážku plavebního provozu na vodní cestě, je povinen ji neprodleně odstranit. Nemůže-li překážku odstranit neprodleně, oznámí tuto skutečnost správci vodní cesty a plavebnímu úřadu a viditelně označí místo výskytu překážky. Obdrží-li správce vodní cesty oznámení o vzniku překážky, může ji odstranit na náklady toho, kdo ji způsobil. Vodní cestou se dle ZVP rozumí vodní tok nebo jiný útvar povrchové vody, na kterém lze provozovat plavidla, a plavidlem ovladatelné těleso určené k pohybu nebo stání na vodě, zejména za účelem přepravy osob a nákladu nebo nesení strojů a zařízení. Malá plavidla pak jsou plavidla, jejichž délka trupu je menší než 20 metrů. Vyhláška č. 67/2015 Sb., o pravidlech plavebního provozu (pravidla plavebního provozu), v platném znění (dále jen vyhláška č. 67/2015 Sb.), upravuje základní zásady bezpečnosti provozu na vodních cestách. Upravuje například základní pravidla předjíždění, a to tak že předjíždění je možné až poté, co se předjíždějící přesvědčil o tom, že s předjížděním není spojeno nebezpečí. Předjížděné plavidlo podle plavební situace umožní a usnadní předjíždění a přiměřeně sníží rychlost plavby, aby předjíždění proběhlo bez nebezpečí, dostatečně rychle a nenarušilo plavbu ostatních plavidel. (§ 65 vyhlášky č. 67/2015 Sb.) Upravuje také za jakých podmínek je povoleno proplouvat jezovým polem. Proplouvat jezovým polem se nesmí, je-li označeno jedním nebo několika červenými světly nebo červeno-bílo-červenými signálními znaky A.1a uvedenými v příloze č. 7 k této vyhlášce. (§ 81 vyhláška č. 67/2015 Sb.)

Signální znaky zákazů, příkazů, omezení, doporučení, informací, jakož i doplňující signální znaky na vodní cestě, instalované na hladině, březích a stavbách na vodní cestě nebo vydávané k tomu určeným zařízením umístěným mimo plavidlo k zajištění bezpečnosti plavby, a jejich význam jsou uvedeny v příloze č. 7 k této vyhlášce. (§ 54 vyhlášce č. 67/2015 Sb.)

Příkladem uvádím jen některé ZÁKLADNÍ SIGNÁLNÍ ZNAKY

Příloha č. 7 k vyhlášce č. 67/2015 Sb.

Zákazové signální znaky

A.1 Zákaz proplutí (obecný signální znak)

A.1 a tabule



### A.13 Zákaz plavby malých plavidel



Vyhláška též uvádí například jaká je bezpečná vzdálenost koupajících se osob od plavidel. Bezpečná vzdálenost koupající se osoby od plavidel je vzdálenost alespoň 50 m od plavidla, které není malým plavidlem, vzdálenost alespoň 10 m od malého plavidla s vlastním pohonem a vzdálenost alespoň 3 m od ostatních plavidel. Malé plavidlo přibližující se ke koupající se osobě tuto osobu obepluje v bezpečné vzdálenosti a pokud možno tak, aby tato osoba zůstala mezi malým plavidlem a nejbližším břehem. (§ 103 vyhláška č. 67/2015 Sb.)

Dalším prováděcím předpisem je Vyhláška Ministerstva dopravy č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách nebo Vyhláška téhož Ministerstva č. 42/2015 Sb., o způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidel. Osoba bez průkazu způsobilosti může na všech vodních cestách vést malé plavidlo bez vlastního strojního pohonu, nepřesahuje-li celková plocha jeho plachet 12 m<sup>2</sup> a jeho hmotnost 1000 kg včetně povoleného zatížení. (§5 Vyhlášky č. 42/2015 Sb.)

Zákon 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon, dále jen VodZ), v platném znění, obsahuje ustanovení o používání povrchových vod k plavbě, a to §7. Povrchové vody lze užívat k plavbě jen tak, aby při tom nedošlo k ohrožení zájmů rekreace, jakosti vod a vodních ekosystémů, bezpečnosti osob a vodních děl; rozsah a podmínky užívání povrchových vod k plavbě stanoví Ministerstvo dopravy a spojů v dohodě s Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství vyhláškou (VodZ § 7 odst. 5). Vyhláška 334/2015 Sb., o vedení rejstříku malých plavidel a technické způsobilosti malých plavidel, převozních lodí a plovoucích zařízení k provozu na vodních cestách, v platném znění, upravuje, která plavidla podléhají evidenci v rejstříku malých plavidel, a to plavidla o celkové hmotnosti přesahující 1000 kg včetně povoleného zatížení, plavidla s vlastním strojním pohonem o

výkonu větším než 4 kW, nebo plavidla s celkovou plochou plachet přesahující 12 m<sup>2</sup>. U slalomové lodi, přestože této evidenci nepodléhá, musí v souladu s §5 odst. 2 této vyhlášky její konstrukce a technický stav odpovídat alespoň požadavkům na bezpečnost osob, stabilitu, plovatelnost a ovladatelnost uvedeným v příloze č. 2 k této vyhlášce. Část 6 uvedené přílohy č. 2 uvádí, že plavidlo je vybaveno záchrannými vestami, jejichž počet odpovídá počtu osob při maximálním obsazení plavidla. V případě plavidla provozovaného pouze pro vlastní potřebu k rekreaci a sportu postačuje počet záchranných vest podle aktuálního počtu osob na plavidle. Záchranné vesty nejsou nutné na plavidle, které je provedeno jako nepotopitelné. Záchranná vesta pro dospělou osobu má minimální vztlak 100 N. Na plavidle kategorie „D“ a vodním skútru lze použít plovací pomůcku s minimálním vztlakem 50 N. Záchranná vesta je kontrolována podle pokynů výrobce. Záchranná vesta nebo plovací pomůcka je označena značkou CE shody se schváleným typem. Z uvedeného vyplývá, že každý slalomář pohybující se na vodní cestě musí mít plovací vestu, jinak se dopouští přestupku, za který lze uložit pokutu příkazem na místě do 5.000,- Kč (ve správním řízení až do 200.000,- Kč).

VodZ dále obsahuje ustanovení Hlavy IX. nazvaná Ochrana před povodněmi (§ 63 - § 87) a v § 70 upravuje stupně povodňové aktivity, kde rozlišuje tři stupně, a to

- **první stupeň** (stav bdělosti), který nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, pominou-li příčiny takového nebezpečí,
- **druhý stupeň** (stav pohotovosti), který se vyhláší, když nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň, ale nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto,
- **třetí stupeň** (stav ohrožení), který se vyhláší při bezprostředním nebezpečí nebo vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území.

Řízení ochrany před povodněmi zabezpečují povodňové orgány, ty mimo jiné vyhláší druhý třetí povodňový stupeň. Povodňové orgány se při své činnosti řídí povodňovými plány. V období mimo povodeň jsou povodňovými orgány, orgány obcí a v hlavním městě Praze orgány městských částí, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze úřady městských částí stanovené Statutem hlavního města Prahy, krajské úřady, Ministerstvo životního prostředí; zabezpečení přípravy záchranných prací přísluší Ministerstvu vnitra. Po dobu povodně jsou povodňovými orgány povodňové komise obcí a v hlavním městě Praze povodňové komise městských částí, povodňové komise obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze povodňové komise městských částí stanovené Statutem hlavního města

Prahy, povodňové komise krajů, Ústřední povodňová komise. (§77 VodZ) Adresy povodňových komisí a další informace lze nalézt na [http://www.dppcr.cz/html\\_pub/](http://www.dppcr.cz/html_pub/).

Prováděcí vyhláška Ministerstva dopravy č. 46/2015 Sb., nazvaná o stanovení vodních nádrží a vodních toků, na kterých je zakázána plavba plavidel se spalovacími motory, a o rozsahu a podmínkách užívání povrchových vod k plavbě, obsahuje nelogicky ustanovení § 3. Toto ustanovení uvádí, že povrchové vody na území, kde je vyhlášen druhý nebo třetí stupeň povodňové aktivity, nelze užívat k plutí plavidel. Obdobně může být omezeno užití povrchových vod k plutí plavidel na území, kde byl orgánem krizového řízení vyhlášen krizový stav z důvodu povodně. Mluví obecně o plavidlech, nikoliv jen o plavidlech se spalovacím motorem. Nad toto omezení § 5 ZVP vyjmenovává přímo vodní stavy na některých velkých řekách, za kterých je ohrožena bezpečnost plavby.

Speciální částí vodní cesty, na které probíhá trénink vodního slalomu, jsou umělé slalomové dráhy (dále jen USD). Obvykle tyto stavby mají vlastní provozní řády, ve kterých jsou uvedeny určité bezpečnostní požadavky na uživatele USD. V provozním řádu USD v pražské Troji, jejíž provozovatelem je USK Praha, je uvedena povinnost použít ochranou přilbu a plovací vestu s nosností dle platných pravidel kanoistiky. Osoby mladší 18 let smějí na USD trénovat pouze v organizované skupině pod dozorem trenéra a starší osoby mohou trénovat pouze v min. počtu dvou lodí.

V provozním řádu této USD je dále uvedeno, že provozovatel nenes zodpovědnost za škody, vzniklé při tréninku a dalším sportovním využití slalomové dráhy (na zdraví osob ani poškození lodí). Toto ustanovení však nelze vyložit tak, že by byl provozovatel plně zproštěn odpovědnosti, neboť oznámí-li někdo, že svoji povinnost k náhradě újmy vůči jiným osobám vylučuje nebo omezuje, nepřihlíží se k tomu. Učiní-li to však ještě před vznikem újmy, může být takové oznámení posouzeno jako varování před nebezpečím. (§ 2896 NOZ)

Újmu způsobenou náhodou nahradí ten, kdo dal ze své viny k náhodě podnět, zejména tím, že poruší příkaz nebo poškodí zařízení, které má nahodilé újmě zabránit. (§ 2904 NOZ)

Starší text provozního řádu KK Roudnice nad Labem obsahoval například zákaz koupání nebo vyhrazené hodiny pro domácí klub. Jeho novější verze je téměř totožná s provozním řádem USD v Praze Troji.



## **Pravidla sekce kanoistiky na divokých vodách**

Výkonný výbor Českého svazu kanoistů, z. s., sekce kanoistiky na divokých vodách vydává Pravidla sekce kanoistiky na divokých vodách (dále jen Pravidla). Obsahují ustanovení závazná pro závody v ČR. Část I. obsahuje v Základních ustanoveních článek 1.07 nazvaný Bezpečnostní předpisy. Kromě úpravy, jak má vypadat výbava na divokou vodu při závodě a jaké normy musí splňovat, je od závodníků vyžadováno, aby byly dobrými plavci, za což odpovídá přihlašující složka. Co je přihlašující složka nedefinuje, ale na konci bezpečnostních ustanovení je uvedeno, že Vedoucí družstev odpovídají za to, že jejich závodníci dodržují tyto bezpečnostní předpisy. Na tyto bezpečnostní předpisy odkazují i některé provozní řády USD.

Pravidla uvádějí, že nelze ani pořadatele, ani ČSK DV činit odpovědné za nehody nebo hmotné škody vzniklé během závodu. Jak již bylo výše uvedeno nelze se zprostit odpovědnosti § 2896 NOZ.

## **Pojištění odpovědnosti trenérů uzavřené mezi ČOV a společností Kooperativa, a.s.**

Pro případy způsobení újmy trenérem (cvičitelem) je sjednáno pojištění odpovědnosti mezi Českým olympijským výborem a společností Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group. Smlouva byla uzavřena na dobu neurčitou s účinností od 1.1.2017. Pojištěným je dle textu smlouvy trenér (cvičitel), který vykonává činnost, pro kterou je sjednáno pojištění, na základě pracovně právního vztahu (pracovní poměr, dohoda o provedení práce dle § 75 ZP, dohoda o pracovní činnosti dle §76 ZP), na základě členského vztahu nebo jako OSVČ v souladu se svým živnostenským oprávněním. Za pojištěného se považuje i osoba, kterou trenér použije při výkonu činnosti, pro kterou je sjednáno toto pojištění. Předmětem činnosti, pro kterou je sjednáno pojištění, je činnost trenéra (cvičitele) v oblasti sportu, tělovýchovy a turistiky vykonávaná pro subjekty sdružené v České unii sportu (tj. tělovýchovné jednoty, sportovní kluby a svazy). K pojištění se vztahují Všeobecné pojistné podmínky (VPP P-100/14 ) a Zvláštní pojistné podmínky (ZPP P-600/14), obojí lze nalézt na stránkách <https://www.koop.cz/dokumenty-ke-stazeni>.

Limit pojistného plnění činí 20 000 000 Kč. Tento limit poskytne pojistitel na úhradu všech pojistných událostí nastalých v průběhu jednoho pojistného roku. Spoluúčast pojištěného činí 5000 Kč. (čl. II. bod 1.3.)

Odchylně od ZPP P-600/14 se pojištění vztahuje i na újmu způsobenou při profesionální sportovní činnosti a na zdraví nebo na životě aktivním účastníkům organizované sportovní soutěže. (čl. II. bod 1.4.)

Územní platnost pojištění se vztahuje na území Evropy, a to za předpokladu že újma vznikla na území Evropy, příčina vzniku újmy nastala na území Evropy a stejně tak pojištěný za újmu odpovídá podle právního řádu státu nacházejícího se na území Evropy. (čl. II.)

Vznik škodné události je pojistník (pojištěný) povinen oznámit bez zbytečného odkladu na jeden z níže uvedených kontaktních údajů:

*Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group  
Centrum zákaznické podpory  
Centrální podatelna  
Brněnská 634  
664 42 Modřice*

*Tel.: 957 105 105  
Fax.: 547 212 602, 547 212 561  
e-mail: [podatelna@koop.cz](mailto:podatelna@koop.cz)  
[www.koop.cz](http://www.koop.cz)*

## **Závěr**

Uvedla jsem ve své práci pouze stručný nástin, jaká právní problematika se na trenérskou činnost v oblasti vodního slalomu vztahuje. Obecné právní povědomí není příliš velké, ale u trenéra se předpokládá určitá znalost i této problematiky, proto může být tato práce jakýmsi návodem, jak se v právních předpisech orientovat.

## Použité právní předpisy

- zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, v platném znění
- zákon č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, v platném znění
- zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, v platném znění
- zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění
- zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění
- zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, v platném znění
- zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, v platném znění
- zákon 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), v platném znění
- vyhláška č. 391/2013 Sb., o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu, v platném znění
- Vyhláška č. 67/2015 Sb., o pravidlech plavebního provozu (pravidla plavebního provozu), v platném znění
- Vyhláška č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách, v platném znění
- Vyhláška č. 42/2015 Sb., o způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidel, v platném znění
- Vyhláška 46/2015 Sb., o stanovení vodních nádrží a vodních toků, na kterých je zakázána plavba plavidel se spalovacími motory, a o rozsahu a podmínkách užívání povrchových vod k plavbě, v platném znění

## Další zdroje

<http://www.kanoe.cz/>

<https://www.cuscz.cz>

[http://www.dppcr.cz/html\\_pub/](http://www.dppcr.cz/html_pub/)

<https://www.koop.cz/>

<https://www.renomia.cz/renomia-pojisteni/pojisteni-odpovednosti/>

[https://www.renomia.cz/renomia-pojisteni/pojisteni-majetku-a-odpovednosti](https://www.renomia.cz/renomia-pojisteni/pojisteni-majetku-a-odpovednosti/)